

નિવેદન

ગઝલને ધીમા પગલે આવવા દીધી છે. એને લેવા સામેથી ક્યારેય ગયો નથી. એને મનમાની કરવા દીધી છે. મને ખબર છે, સભાનતા ગઝલની હાનિ કરે છે. મિસરો જ્યારે દ્વારે ટકોરા મારે ત્યારે ભીતરથી એકદમ સાવધ અને જાગ્રત રહું છું, પરંતુ બહારથી સક્રિય. ગઝલ જે તરફ લઈ જાય એ તરફ દોરાતો જાઉં છું. ક્યારેક સહજ મંથન કરવું પડે તો સ્વીકારી લઉં છું. મોટા ભાગે પ્રયત્ન અને વિદ્વત્તાને કોરાણે રાખ્યાં છે. અનુભૂતિને પૂરેપૂરી મથામણ સાથે ગઝલને કાયમ અવતરવા દીધી છે. ક્યારેય એની આડે આવ્યો નથી. શબ્દ શોધવા ફાંફાં નથી માર્યાં. શબ્દો અનાયાસે આવીને યથાસ્થાને ગોઠવાય, એવું ચાહ્યું છે. ગઝલ પાસેથી આનંદ સિવાય કશું નથી ઝંખ્યું. મોટા ભાગની ગઝલો અનુભવજન્ય છે. ‘તારું શિખર તને મળી જશે’ની તમામ રચનાઓમાં આપ મારા જીવનને પ્રતિબિંબિત થઈ શકતું જોઈ શકશો.

અસ્તિત્વ શબ્દની ખેતી કરવાનો અવસર બધાંને નથી આપતું. સાહિત્યના ખેતરમાં કશુંક વાવવાની તક મળી, એ બદલ ભાગ્યશાળી છું. વાવેલાં શબ્દ-બીજ છોડ બની, વૃક્ષ બની, કોઈ ભાવકને ટાઢક આપે એથી ઉત્તમ બીજું કશું ન હોય. કશું લખાય છે ત્યારે એક વ્યક્તિ ભીંજાય છે, પરંતુ એ છપાય ત્યારે અનેક ભાવકો તરબોળ થાય છે.

‘ઝેન ઓપસ’ દ્વારા મારો ત્રીજો ગઝલસંગ્રહ ‘તારું શિખર તને મળી જશે’ પ્રકાશિત થવા જઈ રહ્યો છે. એના માટે ‘ઝેન ઓપસ’ અને એની ટીમે ચીવટપૂર્વકની જહેમત ઉઠાવી છે, એ માટે એમનો દિલથી આભારી છું.

– રાકેશ હાંસલિયા

રહી ગયું

થાકવાનું રહી ગયું, જાગવાનું રહી ગયું,
જિંદગી! અફસોસ કે જીવવાનું રહી ગયું.
તારી પાસે આવવા જે બહાને નીકળ્યો,
એ જ પુસ્તક સાથમાં લાવવાનું રહી ગયું.
પારકી મોલાત પર મોહવું મોંઘું પડ્યું,
ખુદના ખેતરને જ લ્યો! ખેડવાનું રહી ગયું.
ભાઈથી જુદા પડ્યા, તો થયો અહેસાસ પણ,
ભેટવાનું રહી ગયું, બાઝવાનું રહી ગયું.
જિંદગીમાં મોસમો આવી આવી ચાલી ગઈ,
મહેકવાનું રહી ગયું, ચહેકવાનું રહી ગયું.
અંતે સઘળું જોઈને વસવસો પણ બહુ થયો,
આપવા જેવું ઘણું આપવાનું રહી ગયું.
ઊંઘીને ઊઠ્યા પછી રોજ આવે છે વિચાર,
તારી મીઠી યાદમાં જાગવાનું રહી ગયું.

તારું શિખર તને મળી જાશે.

આનંદમાં છે સૂરજભાઈ

રામાયણનો પાઠ કરે કો', એમ કરે જો ચોખ્ખી રાઈ,
ફળિયે જે ગુંજે કિલકારી, એ જ બની જાશે ચોપાઈ.
ચાંદાની રે'વા દે ચિંતા, આનંદમાં છે સૂરજભાઈ,
એને સ્હેજ કરી દે સરખી, ત્રાંસી છે મુન્નાની ટાઈ.
એ જ આપણો જલસો છે ને એ જ આપણી શ્રીમંતાઈ,
સરવા કાને સૂણી લેવી, આઘે વાગે જો શરણાઈ.
છોડી દે કેતુની ફિકર, ઠીકઠાક ચાલે છે રાહુ,
સાવ પડી છે ઘરમાં વચ્ચે, મૂકી દે તું બસ ત્રિપાઈ!
તારા, મારા, સૌના યત્નો, થાય સફળ સૌ કેવી રીતે,
હાથ પહોંચે કોના ત્યાં લગ, જેના અંતરમાં હો ખાઈ.
નથી મારવા ક્યાંયે ટાંકા, વાઘા જગના બહુ સારા છે,
જાવા દે શું પહેર્યું કોણે, પહેલાં જો ઝભ્ભાની સિલાઈ.

મહેલનું દિલ પાણી...

એમ વરસે જાણે કે સ્નાતક થયેલું હોય છે,
વાદળું ક્યાં કોઈ કોલેજે ભાણેલું હોય છે!
જે પહેરણ હર જગાએથી ઝરેલું હોય છે,
જિંદગીના કૈંક અનુભવથી ભરેલું હોય છે.
માવતરના પ્રેમનું શું હોય બીજું તો સબૂત,
છોકરું પોણી પથારીમાં સૂતેલું હોય છે.
ખુદની હાલત જોઈને અફસોસ ના કર ઝૂંપડી,
મહેલનું દિલ પણ ઘણાં દુઃખથી ભરેલું હોય છે.
કોઈ દિવસ એની સામે હાથ જોડ્યા છે તમે?
કાયમી જે થાળીમાં ભોજન કરેલું હોય છે.
શિર પછાડે રાત-દી દરિયો છતાં પીગળે નહિ,
તટનું દિલ જાણે દયા ભૂલી ગયેલું હોય છે.

તારું શિખર તને મળી જાશે

પુશ નથી

શહેરભરમાં કોઈ માણસ પુશ નથી,
પાછું એવું મોટું કોઈ દુઃખ નથી.
હર કોઈ નાહી શકે વરસાદમાં,
કોણ કહે છે મારે એકે સુખ નથી?
આખું નભ આઠે પ્રહર નીરખે તને,
એ તરફ તારો જ સહેજે રૂખ નથી.
જોવું છે થાળી તરફ, પણ જોવું કેમ?
રોષમાં કહી તો દીધું કે ભૂખ નથી.
એ કરાવત વૃક્ષ પાસે પણ વખાણ,
સારું છે કે બાપડાને મુખ નથી.
ચોતરફ જોતા રહે છે 'ખેલ' સૌ,
ને છતાં પણ, કોઈને તાજુબ નથી!

શોધી લેતા હોય છે

જિંદગીને એ રીતે પણ જીવી લેતા હોય છે,
આખરી સામાન બાળી તાપી લેતા હોય છે!
મહેલના ભંડારમાંથી પણ મળે ના તત્ત્વ જે,
બાળકો એ, ધૂળમાંથી શોધી લેતા હોય છે!
ચાંદ, સૂરજ, નક્ષત્રો, આકાશગંગા ને ગ્રહો,
ઓલિયા તો બેઠા-બેઠા સ્પર્શી લેતા હોય છે.
હોય ટીપું કે સમંદર, ફર્ક એને શું પડે?
હો ગજું એ તો ગમે ત્યાં ડૂબી લેતા હોય છે.
એટલે મંદિર જવાની એ જરૂર પડતી નથી,
એમના ઘર પાસે ચરણો થંભી લેતા હોય છે.
આમ જુઓ તો નથી હોતી કમી અજવાસની,
માણસો અંધારને ખુદ સર્જી લેતા હોય છે.
પૂછતાં નહિ એના ચહેરાની ચમકનાં કારણો,
એ તો કાયમ આંસુમાં નાહી લેતા હોય છે.
સારું છે કે તારા ધરતીથી ઘણાંયે દૂર છે,
માણસો કંઈ પણ ખરીદી વેચી લેતા હોય છે.

જીવન છે ચાર દિવસ

હોય હરપળ એની હારોહાર દિવસ,
ને ઊગે છે મારો, બારોબાર દિવસ.
જે મળે એને તરત ભેટી પડું છું,
જ્યારથી જાણ્યું, જીવન છે ચાર દિવસ.
એમના સંગાથની પતવાર વિના,
થાય છે ક્યાં કોઈ રીતે પાર દિવસ.
એની મેળે જિંદગી નીખરી જશે દોસ્ત,
થઈ શકે તો તું ફક્ત નિખાર દિવસ.
પાંપણે આવી અને બેસી ગયાં સ્વપ્ન,
તું શિરેથી તો હવે ઉતાર દિવસ.
જિંદગી પામ્યો છે તો જીવી લે હર પળ,
કોઈને મળતા નથી ઉધાર દિવસ.
ક્યાં બધાંના ધ્યાનમાં આવે છે 'રાકેશ',
હોય છે અજવાસથી ચિક્કાર દિવસ.

તારું શિખર તને મળી જાશે.

આપે નહિ જ્ઞાનસ મને

સૂર્યની આપે સદા લાલચ મને,
એ કદી આપે નહિ જ્ઞાનસ મને.

એક ચકલી બેઠી મારા છાંચડે,
એ નિહાળી થઈ અજબ ટાઢક મને.

હર જગાએથી ચૂવે નળિયાં ભલે,
ઘરમાં છું, છે એટલી રાહત મને.

ધૂળમાં બેસાડતાં હંમેશ એ,
આજ કાં ઢાળી દીધો બાજઠ મને?

ક્યાં લગાડે છે જરા માઠું કદી,
જોખમી લાગે છે એ માણસ મને.

અશ્રુભીનો આપજે મલકાટ પણ,
એકલા સુખની નથી આદત મને.

જાણું છું એવા ય...

કોઈ દી પામ્યો નહિ એ ખીરને,
દોષ ના દીધો છતાં તકદીરને.
મુક્તિ એ કઈ રીતથી પામે કહો?
જે ઘરેણું માની લે જંજીરને!
સાવ કેવો છે જમાનો દોસ્તો!
હર વખત સાબિત થવાનું હીરને.
એ પહેલેથી જ ડૂબેલો હતો,
ઠેરવ્યું દોષી બધાંએ નીરને!
આપ થોડા એક તરફ ઊભા રહો,
જોઈ રહ્યો છું આપની તસવીરને.
એના પર પહેરો પ્રથમ મૂકવો પડે,
જાણું છું એવા ય પહેરેગીરને!